

Gids vir skrywers en keurders van artikels vir die natuurwetenskaplike been van *LitNet Akademies*

Dirk Laurie

Dirk Laurie: Redakteur Natuurwetenskappe, *LitNet Akademies*

Opsomming

Elke artikel begin met 'n opsomming van ongeveer 300 woorde. Dit bevat 'n beknopte samevatting van die belangrikste resultate van die artikel, geskik vir 'n leser wat reeds goed vertrouwd is met die gebied. Ingewikkelde konstruksies soos tabelle, figure en wiskundevergelykings moet vermy word.

Die opsomming mag meer as een paragraaf bevat, en word gevolg deur 'n lys trefwoorde.

Trefwoorde: oorspronklikheid; gehalte; styl; inhoud.

Abstract

LitNet Akademies: Guide for authors and referees of papers for the Natural Sciences leg

The Afrikaans short abstract is followed by an extended abstract in English, starting with a translation of the title. This abstract of 3 pages (about 1500 words) should stress results and methods but suppress details, as in conference proceedings.

Sparing use of equations, tables and even figures is acceptable.

The intention is that a reader who is well acquainted with the field of research but does not understand Afrikaans should be able to glean enough information to cite the paper. Authors must bear in mind that this likely to be the only part of the paper seen by such readers.

Authors may supply the extended abstract in Afrikaans; *LitNet* will do the translation.

The extended abstract is followed by a list of keywords.

Keywords: originality; quality; style; content.

Inleiding

Ná die lang opsomming in Engels volg daar 'n populêr-wetenskaplike inleiding van ongeveer 3 bladsye (ongeveer 1500 woorde) lank. In hierdie opsig verskil *LitNet Akademies (NW)* van die ander bene en trouens ook van ander vaktydskrifte in die Natuurwetenskappe.

Die inleiding moet nie 'n vertaling van die Engelse opsomming wees nie, trouens nie eens 'n opsomming van die artikel se inhoud nie, maar eerder 'n algemene inleiding tot die vakgebied waarbinne die navorsing lê. Die rede daarvoor is dat die tipiese vakpublikasie in die natuurwetenskappe vir die leek so obskuur en esoteries voorkom dat selfs die rede waarom daar hoegenaamd so 'n spesialiteitsrigting bestaan, nie duidelik is nie.

Die lang inleiding is dus die skrywer se geleentheid om sy vakgebied te adverteer. Aanskoulike materiaal wat oorbekend aan spesialiste sou wees, is hier aanvaarbaar, selfs welkom. Tersaaklike anekdotes mag gebruik word.

Why, sir, there is every probability that you will soon be able to tax it!

— Michael Faraday (1791–1867), Engelse fisikus en chemikus, toe William Gladstone, op daardie stadium Britse minister van finansies, hom vra of daar enige praktiese nut vir elektrisiteit is.

Die bedoeling is dat 'n intelligente en opgevoede leser (dws die tipiese leser van van *LitNet*) grotendeels die inleiding moet kan volg. As 'n algemene riglyn: 'n dertig-jaar oue BSc-graad met die relevante hoofvak (wiskunde, chemie, fisika, geologie, biologie ens.) moet voldoende wees dat die hele inleiding verstaanbaar is.

Dit is veral belangrik dat Afrikaanse vaktaal wat nie reeds in algemene gebruik is nie (dalk selfs in hierdie artikel geskep) deeglik bekendgestel word.

Dit is nie nodig om in die inleiding by 'n beskrywing van die resultate van die artikel uit te kom nie — onthou, dit is 'n inleiding, nie 'n geannoteerde inhoudsopgawe nie.

1. Joernalistieke styl

Pascal het 'n slag gesê:

Si j'ai écrit une si longue lettre, c'est parce que je n'ai pas eu assez de temps pour l'écrire plus courte.

[As ek so 'n lang brief geskryf het, is dit omdat dat ek nie genoeg tyd gehad het om dit korter te skryf nie.]

Dit is 'n woord van groot waarheid, en onnodige langdradigheid is gewoonlik 'n teken dat daar nog nie genoeg dinkwerk in die skryfpoging gegaan het nie.

Maar in die wetenskaplike literatuur is omslagtigheid gewoonlik nie die probleem nie. Inteendeel, artikels neig om kunsmatig beknop te wees as gevolg van beperkings op die aantal bladsye, dikwels deur bladsygelde en kwaai redakteurs afgedwing. 'n Mens kan sulke artikels nie maklik volg nie.

Artikels in *LitNet Akademies* word nie soos papierpublikasies ten opsigte van lengte beperk nie. Skrywers kan gerus die ekstra vryheid gebruik om meer voorbeelde en verduidelikings in te sluit. Dit is veral belangrik in die lang inleiding.

Daar is ook geen beperkings ten opsigte van volkleurgrafika en -foto's nie. Inteendeel, ons verwag van skrywers om waar enigsins moontlik moeilike begrippe met behulp van grafika te verduidelik. Soos die antieke Chinese na bewering gesê het: een prent is 'n duisend woorde werd.

Wanneer daar na ander werk verwys word, moet daar 'n kort vermelding wees van watter inhoud daaruit gebruik word. Onthou, die artikel gaan gelees (of minstens kortliks onder oë gekry word) deur baie ander mense as net die gewone spannetjie spesialiste. Net nagraadse studente druk deur wanneer hulle die artikel eers gaan verstaan nadat hulle tien ander artikels uit die biblioteek moes deurwerk.

2. Volg die voorbeeld

Kyk op [ons webblad](#) na die artikels wat reeds in *LitNet Akademies (NW)* verskyn het, en probeer daardie skrywers nadoen.

3. Wetenskaplike waarde

My aandrag op leesbaarheid en selfgenoegsaamheid beteken nie dat die hele artikel populêr-wetenskaplik moet wees nie. Dit geld slegs die inleiding. Die res is vir eksperte.

Die kern van die artikel moet 'n stuk oorspronklike navorsing wees waarop die skrywer trots is. *LitNet Akademies* gaan nie die solder wees vir minderwaardige artikels nie.

'n Kreatiewe oorsigartikel, waarin resultate met insig in een raamwerk geplaas word, tel ook as oorspronklike navorsing, maar wees gewaarsku: so 'n artikel verg jare se verdieping in 'n vakgebied en is inderwaarheid moeiliker om te skryf as 'n artikel oor nuwe werk.

Minstens twee portuurkeurders gaan die redaksie adviseer oor die wetenskaplike waarde van die werk, en as daar nie 'n duidelike oorwig van mening ten gunste van publikasie as 'n volwaardige artikel in 'n geakkrediteerde tydskrif is nie, gaan die redakteur dit nie plaas nie.

4. Taalgebruik

Dis ons droom dat *LitNet Akademies* by uitstek die plek gaan wees waar Afrikaanse vaktaal sy beslag gaan kry. Ons is daar heeltemal van jou afhanklik. Ons skrywers en keurders is die deskundiges, die mense wat byvoorbeeld weet dat niemand ooit 'n sekere term gebruik nie, al staan hy in die 1953-uitgawe van die een of ander vakwoordeboek. Soos die sportkommentators en -verslaggewers wat met woorde soos driesprong, pypkan en gangetjie nuwe terminologie geskep het, is dit ons skrywers wat nuwe woorde skep vir nuwe wetenskap.

Dit sal help om oor die skouer te loer na wat ons neefs in die stamlande doen, maar skrywers moenie verplig voel om te maak soos hulle maak nie.

LitNet Akademies beskik oor die dienste van meer as een taalpraktisyn met 'n wetenskaplike agtergrond, en skrywers sal dalk met so 'n persoon moet koppe stamp oor party terme. Hulle moenie bang wees om hard te stamp as hulle sterk oor die saak voel nie. Keurders het dieselfde voorreg.

Aan die ander kant: as 'n skrywer se geskrewe Afrikaans nie besonder goed is nie, sal *LitNet Akademies* nie die artikel om daardie rede afkeur nie. Ons sal dit intendeel regdokter.

5. Beleidskwessies

1. Artikels (of 'n wesenlike gedeelte daarvan) wat aan *LitNet Akademies* voorgelê word, mag nie elders óf onder oorweging óf reeds gepubliseer wees nie (dit sluit vertalings en plasing op LitNet se SeminaarKamer in).
2. Kopiereg van die artikels berus by die outeurs. Skrywers mag egter geen beperking stel op die verspreiding deur elektroniese media van eksemplare van die weergawe wat op LitNet verskyn het nie. Indien die artikel, of 'n verwerkte vorm daarvan, later ook elders gepubliseer word, sal 'n erkenning aan *LitNet Akademies* waardeer word.
3. Die korresponderende outeur moet saam met die voorlegging 'n voltooide kontroleform verskaf waarop gesertifiseer word dat die artikel aan ons basiese riglyne voldoen. Hierdie vorm kan van [ons webblad](#) afgelaai word.
4. Alle manuskripte *moet* in PDF-formaat voorgelê word. Die rede daarvoor is dat dit die beste manier is om seker te maak die dokument lyk vir almal dieselfde, ongeag bedryfstelsel en programmatuur. Die definitiewe vorm van die finale artikel is ook PDF. Nadat die manuskrip aanvaar is, sal die redaksie van *LitNet Akademies* die bronkode van die dokument nodig kry. Daar is 'n aparte beleidsdokument oor die voorbereiding daarvan beskikbaar.
5. Alle outeurs moet asseblief ook hulle huidige affiliasie (byvoorbeeld met 'n universiteit of ander instelling) verskaf. Dit sal op die finale PDF verskyn.
6. 'n Kort biografie (narratiewe CV) en foto van die outeur moet die voorlegging vergesel. Dit maak nie deel van die artikel uit nie maar sal wel op *LitNet* se webblad geplaas word.

6. Vakgebiede gedek deur *LitNet Akademies (NW)*

Die volgende vakgebiede val *binne* die natuurwetenskaplike been:

1. Die basiese fisiese, wiskundige en biologiese wetenskappe: fisika, chemie, wiskunde, meganika, plantkunde, dierkunde, mikrobiologie, biochemie ens.
2. Toegepaste natuurwetenskappe: ingenieurswese, logistiek, landbou, medies ens. Hierdie wetenskappe is egter interdissiplinêr met tipies 'n natuurwetenskaplike sowel as 'n sosiaal-wetenskaplike komponent. 'n Artikel is slegs van toepassing vir *LitNet Akademies (NW)* wanneer die oorwig van die inhoud op die natuurwetenskaplike aspekte van die vakgebied val.

Die volgende vakgebiede val spesifiek *buite* die natuurwetenskaplike been:

1. Enigiets wat beter by die geesteswetenskaplike been pas, byvoorbeeld artikels oor die etiese of filosofiese aspekte van basiese of toegepaste natuurwetenskappe.
2. Sosiale wetenskappe: ekonomie, bestuurskunde, opvoedkunde, ens.

In die lig van die wye spektrum van vakke gedek deur *LitNet Akademies* kan ons ook nie betrokke raak by kontensieuse kwessies binne 'n spesifieke vakgebied nie.

7. Spesifiek aan keurders

1. Die keurder se mening is veral onvervangbaar oor die volgende sake:
 - oorspronklikheid
 - gehalte
 - korrektheid
 - relevansie
2. Opmerkings oor taalgebruik is welkom, maar slegs noodsaaklik wanneer dit gaan oor die presiese gebruik van tegniese terminologie. *LitNet* beskik oor uitstekende taalversorgers wat sal sorg dat die artikel tot keurige Afrikaans omvorm word.
3. Opmerkings oor klein tipografiese foutjies, aan die ander kant, is nie onbenullig nie. Dit verg soms die oog van 'n ekspert om sulke foutjies te herken.
4. Keurders se advies oor die populêr-wetenskaplike inleiding word hoofsaaklik oor die wetenskaplike eerder as joernalistieke aspekte daarvan verlang.